

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LI (45)
Štev. (Nº) 26

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
9 de julio - 9. julija 1992

DR. MARKO KREMŽAR

V pozdrav predsedniku SKD prof. Lojzetu Peterletu

Spoštovani gostje, dragi prijatelji!

Minili sta dve leti, odkar sem imel prvič priložnost javno pozdraviti nocojšnjega slavnostnega gosta, poslanca v slovenskem parlamentu, predsednika SKD, prof. Lojzeta Peterleta.

Bilo je v Parizu, kamor je prišel skupaj z dr. Andrejem Capudrom. Dobro se spominjam, da sem takrat izrazil veselje, ker sem srečal v svobodnem svetu dva moža, ki sta po skoraj pol stoletja ponovno dvigala v Sloveniji prapor slovenstva in krščanske demokracije.

Nocoj je prof. Peterle med nami kot politični predstavnik domovine, hkrati s slovensko kulturno delegacijo, da skupaj širimo slovenski prostor in utrjujemo slovensko prisotnost v tem delu sveta. Ob tej priložnosti občutim isto veselje, kot takrat, ko sva si prvič segla v roke, in ga skupaj z ostalimi gosti pristrčno pozdravljam.

Med tistim prvim srečanjem in današnjim dnem je preteklo malo let, a je minila cela doba.

Razpad totalitarnega družbenega sistema na Slovenskem, svobodne volitve, demokratična vlada, plebiscit, državna samostojnost, vojna, zmaga, mednarodno priznanje Republike Slovenije. Za vsemi temi vidnimi dosežki pa se skriva neizmerno morje tihega dela pa tudi vidnih in prikritih zaprek.

V Sloveniji se pričinja drugačen družbeni red. Nov pa bo ta red le, kolikor ne bo rasel iz starih razvalin. Zakopano seme, ki ga je skozi desetletja ohranjalo trpljenje, je živo in brsti, a potrebuje skrbne nege.

Kar je vredno, ni lahko in ne poceni. To velja za človeka, za narod in za državo. Ni dovolj govoriti, na primer, o pripadnosti evropskem zahodu, hkrati pa zavračati vrednote, ki so naredile Evropo res veliko. Pred časom je minister Andrej Capuder opozoril na rojake na geslo „Ora et labora“, ob katerem je zahodna Evropa postavila temelje socialni solidarnosti in gospodarskemu razmahu. Vzbudil je val nasprotovanja, ne le ker je misel krščanska, marveč ker opominja, da lahkini rešitev ni, da ni vsemogočne blaginjske države ter da smemo zaupati pri doseganju blaginje le v svoje delo, verni pa tudi v božjo pomoč.

Vendar družba, ki so jo dolga leta navajali k iskanju le neposrednih koristi, težko uvidi potrebo globokih moralnih in socialnih reform. Ne bi se smeli torej čuditi, če je v Sloveniji morala odstopiti vlada, ki je pod vodstvom pokončnega slovenskega katoličana hotela uvesti resnične spremembe. Težje pa je razumljivo, da so zahtevali njen odstop potem, ko je uspešno izpeljala največji politični korak na tisočletni poti našega naroda.

Toda vi, gospod Peterle, imate že meso v slovenski zgodovini. Izkazali ste se kot

nad. na 4. str.

**Slikovna priloga o Slovenskih
kulturnih dnevih na 5. strani.
Podrobno poročilo prihodnjč.**

Prof. Lojze Peterle nas pozdravlja na sprejemu v Slovenski hiši

Foto: Marko Vombergar

**Predsednik SKD in poslanec
prof. Lojze Peterle med nagovorom rojakom
v Slovenski hiši 1. julija t.l.**

Pozdrav predsednika ZS prof. Tineta Vivoda

Spoštovani gospod Peterle!

Dovolite da vas pozdravim v imenu slovenske organizirane skupnosti v Argentini.

Zbrali smo se, da se z vami osebno spoznamo. Današnje srečanje z vami je za nas vse izreden zgodovinski dogodek. Sprejmite iskrene izraze našega spoštovanja in hvaležnosti! Bili ste predsednik prve demokratične vlade Republike Slovenije in ste vodili proces osamosvojitve in mednarodnega priznanja. Ob prvi obletnici osamosvojitve ste prišli k nam kot državni poslanec in se boste udeležili tudi Dnevov slovenske kulture v Buenos Airesu.

Ob tej priložnosti najiskrenejše pozdravimo delegacijo slovenskih kulturnikov, ki se nahaja med nami. Dobrodošli, vam kličemo z željo, da skupaj gradimo mostove in odpiramo možnosti za bodočnost!

Ob petstoletnici odkritja Amerike odkrivajte slovenski del tega kontinenta. Prišla je doba obojestranskih obiskov. Drug drugega odkrivamo. Ohranjati želimo svojo

identiteto. Naš roke so iztegnjene in dlani odprte.

Dovolite, da vam na kratko prikažem razvoj slovenske skupnosti v Argentini.

Domovina je hitro priznala množično emigracijo primorskih Slovencev, ki so se umaknili italijanskemu fašizmu, in jim pomagala.

Za povojne slovenske izseljence pa je trajalo skoraj pol stoletja, da je resnica o vzroku begunstva in izseljenstva prišla na dan. Nepremagljivo pričevanje za to emigracijo je bilo zapisano s krvjo 12.000 domobrancev.

Po nesreči, ki je s komunistično revolucijo zadela slovenski narod, so se naši starši rešili kot begunci v raznih taboriščih in 7.000 Slovencev se je naselilo v Argentini. Med njimi 70 duhovnikov in mnogo izobražencev.

Hvaležni smo naši novi domovini, da nas je sprejela brez kakršnih koli pogojev in nam nudi možnost za vsestransko delovanje in rast.

Nad. na 3. str.

Slovenci in Slovenke!

Nikoli nisem mislil, da bom romal kdaj tako daleč; mislim, da bo to romanje polno darov in milosti in da bo to zame najmočnejši praznik, kar sem jih doslej doživljal. Naj bo to današnje srečanje praznik po tisočletju sanj po samostojni slovenski državi. Zame je slovenska skupnost v Argentini čudež slovenstva. Zahvalim se vam za tak čudež, ki ste ga ustvarili sami, čudež, ki so nadevali povsem drugačna imena, nekatera je omenil že dr. Marko Kremžar. Tukaj ne bom govoril ne o revanšistih ne o izdajalcih, ne o klerikalcih, ne o belih ne o kakih drugih barvah, rad bi se vam predvsem zahvalil za vaše vztrajanje v slovenstvu, za vse, kar ste na podlagi trajnih vrednot gojili v teh desetletjih, ko smo v Sloveniji ime Argentina marsikdaj zaradi vaše prisotnosti tukaj izgovarjali bolj potihom. Če bi bil še predsednik vlade, bi se vam tukaj kot legitimni naslednik nekdanjih oblastnikov opravičil za tisto, kar je Republika Slovenija z nekdanjo oblastjo slabega storila oziroma za kar bi se morala opravičiti vaši skupnosti tukaj, in tega ni bilo malo. Vzemite te zapoznele besede vendar v tem smislu, čeprav ne morejo biti izrečene formalno.

Rad bi se vam zahvalil posebej za ves vaš prispevek v ključnih delih slovenskega osamosvajanja. Tukaj ste mi izrekli prevelike besede pozornosti, ker sem bil samo ena od oseb, ki je skušala v zgodovinskem trenutku storiti svoje. Vesel sem dejstva, da to pot zgodovinskega trenutka nismo zamudili, da smo se odzvali pravi čas in na primeren način. Vendar tega ne bi mogli izpeljati na noben način, če ne bi imeli podlage. Ena od takih podlag se je gradila tukaj v Argentini med različnimi slovenskimi občestvi in v različnih krajih. Vem, kako ste protestirali, ko nas je napadel agresor, vem, kakšne izraze solidarnosti ste pošiljali, in zato sem vam res iz srca hvaležen v vseh svojstvih: kot nekdanji predsednik vlade, kot Slovenec, kot človek kulture ali kot predsednik Krščanskih demokratov. Vaš prispevek je bil izreden.

Seveda se zadeva ne začneja s tem prispevkom, ki je bil na poseben način viden in izrazit. Vaš prispevek teče od časa, ko se je začelo neprostovoljno izseljevanje. Vaš prispevek je vaša vera v trajne vrednote slovenstva;

mogoče se je marsikomu med vami zazdelo, da je to vztrajanje neopaženo. Mogoče bi v trenutku slabosti kdo celo pomislil, da nima pravega smisla. Vendar ko se spominjam vaših del, vašega vztrajanja v vseh teh letih, se moram vsaj vprašati, kdo se pravzaprav h komu vrača. V Sloveniji poslušate večkrat geslo: Vrnite se! Ko pa gledam to, kar ste naredili, se mi resno postavlja to vprašanje, kdo se h komu vrača.

Pred enim letom je bilo povsem drugače. Mi smo ponujali do zadnjega dne pogovore, miroljubno rešitev, pogovarjali smo se s potentati take ali drugačne vrste, z generali, s predsedniki in s politiki, vendar nihče ni resno vzel naše volje, ki je bila pol leta vnaprej napovedana, da bomo postavili neodvisno državo. Marsikdo je mislil, da se malo šalimo, da samo deklariramo zadeve, da ne mislimo zares. Mogoče je bila naša sreča v tem, da so nas podcenjevali, da so računali na to, da se ne bomo branili. Ko je bil gospod Baker v Beogradu, so mu rekli, da potrebujejo nekaj tankov in nekaj ur in bo spet vse v redu. Enotna Jugoslavija, disciplinirana Jugoslavija, trdnost na Balkanu. Povedali smo, da je koncept „žandarja na Balkanu“ preživet, da na tak način ta del Evrope ne more naprej, da resno mislimo s pravico do samoodločbe narodov in da bomo to tudi izvedli. In ko smo nekateri po ljubljanskih ulicah v zgo-

Nad. na 2. str.

PROF. LOJZE PETERLE POZDRAVLJA SLOVENCE

Foto: Marjan Oven

Nad. s 1. str.

dnjih jutranjih urah 27. junija — tudi z nekaterimi iz te dvorane — proslavljali našo odločitev, so bili fantje že na položajih, kajti vojaške informacije niso kazale dobro. Bili smo pripravljeni; ubranili smo našo svobodo, našo državo, vztrajali na poti, ki si jo je prva slovenska demokratična vlada postavila in kakor je to voljo potrdil parlament in dosegli uspehe, ki so zgodovinski. Čeprav je bil vsak dan vztrajanja na tej poti do priznanja države izredno dolg in težak. Sedaj, ko gledam nazaj, seveda lahko ugotavljam samo, da smo, zgodovinsko gledano, dosegli kot narod take uspehe v relativno kratkem času in za sorazmerno majhno ceno. Kot je rekel dr. Kremžar, je to seveda samo prvi korak, ki je na neki način postavitev strukture, postavitev možnosti oziroma izhodišča.

Sedaj nas čakajo drugi koraki. Ampak predno bi govoril o tem, bi se rad spomnil nečesa, kar se mi zdi, da je ključno dejstvo v tej — upajmo zadnji — slovenski vojni: Zame je ta ključna zadeva enotnost Slovencev in vseh meridianih in na vseh geografskih širinah: enotnost pri doseganju tega cilja. Pravijo tisti, ki se bolj razumejo na našo zgodovino, da smo bili Slovenci v tem času prvič enotni, in želel bi si, da bi ta občutek vsaj za nekatere razsežnosti našega življenja trajal naprej, ker zadeve niso dane, kot je bilo že rečeno, za vekomaj in ne držijo se same od sebe. Profesor Trstenjak, svetovno znan psiholog, je pred nedavnim izdal knjigo o slovenskem značaju pred vojno. Sedaj pravi, da bo moral to knjigo dopolniti z bistvenim poglavjem, ki bo govorilo tudi o slovenski borbenosti. On te razsežnosti slovenskega značaja ni poznal in pravi, da bo knjigo z veseljem dopolnil. Moram reči, da bom tega dopolnila zelo vesel, čeprav se sam osebno nimam za kakšnega posebno borbenega človeka. Ampak tudi ta črta je narodu potrebna, če se hoče obdržati. Sedaj smo prepoznavni na zemljevidu sveta, ne samo geografsko, ne samo politično, ne samo kulturno. Nismo več nekakšni Jugoslovani, kakor so nas ho-

teli prodajati po raznih državah sveta, mislim da tudi tukaj. Sedaj nas poznajo kot Slovence, kot narod in ljudi, ki so bili pripravljeni tudi za ceno krvi izbojevati svojo svobodo. Priznavajo nam dostojanstvo in vesel sem, da vas lahko tukaj pozdravim kot predstavnike slovenskega naroda, ki so bili naši najboljši ambasadorji naše države v nastajanju v Argentini. Tudi to vem, da ste prepoznavni del argentinske družbe, ki vas je sprejela in sem ji zato hvaležen. Ponosen sem, da se z imenom Slovenca v Argentini ne veže beseda kriminal ali kaj podobnega, ponosen sem, da vas tukaj spoštujejo kot poštene, ustvarjalne, delavne državljane. To ste lahko dokazali in to čast dosegli samo z življenjem na podlagi trajnih vrednot, ki jih priznavajo ljudje v univerzalnem smislu, pa tudi tistih vrednot, ki jih moramo živeti kot narod s posebnim imenom.

Sedaj, ko smo pred drugim korakom, smo na neprimerno boljšem položaju, kakor smo bili pred prvim. Pred slovensko osamosvojitvijo je bilo slišati na vseh koncih Slovenije in kar naprej že skoraj geslo, ki

naj bi izhajalo iz Cankarja, da smo narod hlapcev, narod takih in drugačnih ljudi, ki se ne znajo postaviti zase. Mislim, da bo s tem geslom lahko počasi konec in da to geslo tudi v preteklosti nikakor ni izražalo tiste osnovne črte slovenskega narodnega značaja. Mi imamo sedaj na poti v prihodnost novo samozavest. Ta samozavest se kaže povsod, kamor pridem, v zamejstvu, v zdomstvu, v izseljenstvu, kajti do sedaj izpred nekaj let se Slovenec po svetu razen z jezikom ali kulturo ni mogel skoraj z ničemer identificirati, kar se je dogajalo v Sloveniji; ni mogel pristajati na tamkajšnji politični red, ni mogel pristajati na gospodarski red, težko je sprejemal tako strukturo družbe, itd. Sedaj pa se lahko identificira s tako politiko oziroma s takim narodom. Marsikdo pravi: Biti Slovenec je danes moderno. Vesel sem, da je tako, da lahko danes praznujemo tudi to novo slovensko samozavest, ki je psihološko predpogoj za naše nove uspehe. Odločati pa se je treba res, kakor je rekel dr. Kremžar, vsak dan znova, kakor za vse velike stvari. V tej prvi rundi, ki smo jo živeli izredno gosto in marsikdaj brez prave samorefleksije, nismo mogli uresničiti vsega tistega, kar bi bilo treba, kar bi bilo nujno. Treba se je bilo posvečati tistim ciljem, ki jih je bilo treba najprej doseči, in tako je ostalo včasih marsikdaj zadaj.

Vem, da nam manjka marsikaj na področju resnice, glede preteklosti, da bo tukaj še marsikaj prišlo na dan in da bo treba marsikaj videti drugače. Vem, da nismo vsega uresničili na področju pravice. Čeprav se denacionalizacija počasi začne, ljudje dobivajo nazaj po krivici odvzeto oziroma ukradeno premoženje, je to šele komaj začetek na enem od področij, kjer je treba ljudem storjene pravice popraviti.

Malo se je zgodilo glede vračanja do brega imena. Tukaj so celi procesi, ki še niso obdelani, in veliko številu ljudi, ki niso dobili še primernega zadoščenja. Ob tej priliki bi rad povedal, da nisem iz teh krajev nikoli slišal ali bral nobene zahteve, ki bi dišala po maščevanju, kot je rekel že dr. Kremžar. To lahko za svojo osebo potrdim in v tem vidim tudi zagotovilo, da gre z

vaše strani za pravno držo, za pravne poteze. Vem, da sprava ni proces, ki bi se ga dalo zaukazati ali vpeljati z odloki, gre za proces, ki poteka v srcih, in ki se mora zgoditi med živimi. Bili so opravljeni nekateri koraki, ki nas lahko popeljejo v to smer. Vendar pa mislim, da nas na tem področju bistveno še čaka.

Na gospodarskem področju, moram reči, smo skušali postavljati čim bolj solidne temelje novi gospodarski stavbi Slovenije, vendar po skoraj pol stoletja napačnega razvoja vse to čez noč ne more nastati. Vendar bi vam rad povedal, da se slovenska podjetnost dandanašnji čas izkazuje tudi v Sloveniji drugače, da ljudje niso več kaznovani, če želijo delati, da zasebna pobuda ne naleti na ideološke ali formalne zapreke, čeprav nimamo še vseh struktur prav postavljenih. Čutim v Sloveniji novo podjetnost, novo ustvarjalnost, novega duha, in sem prepričan, da bo ta duh nalezljiv tudi že za naslednike.

Tudi do ljudi, ki so zapustili Slovenijo, nismo uspeli razviti politike, ki bi lahko vse zadovoljila. Nekaj smo postorili, tukaj ključno delo še ostaja. Malo me skrbi, ker je s strani nove vlade oziroma enega od ministrov prišla izjava, ki še vedno anatomizira del slovenskih izseljencev; upam, da bo to minister nekako popravil. A tudi glede tega sem prepričan, da samo priče novega razvoja, ki bo težil k temu, da bomo povezovali vse komponente in sestavnice slovenskega občestva v novo ustvarjalnost, novo prihodnost slovenstva v univerzalnem smislu. Sam sem obiskal precej naših skupnosti v svetu in sem srečal odprte ljudi, zelo malo takih, ki bi absolutno vztrajali na kakšnih pozicijah iz preteklosti. Te odprtosti sem zelo vesel in srečujem jo tudi pri vas. Smo pač različni ljudje, v nekaterih zadevah se ne bomo mogli nikoli strinjati, naj gre za politične ali kakšne druge zadeve, mislim pa, da lahko kot Slovenci najdemo skupni imenovalac za zadeve, ki nas morajo povezovati. V Sloveniji se včasih zdi, da je cinizem prevladujoča drža, vendar bi vas rad potolažil, da ni tako. Marsikdo se na podlagi tega, kar prinašajo mediji, sprašuje, kako je sedaj s tem narodom, ki bi moral praznovati svojo svobodo, pa se ožira po čisto nepotrebnih zadevah in smereh, vendar moram reči, da je to resda razsežnost sodobne Slovenije, ta cinizem ali brezbrzičnost. Vse to si razlagam z dogajanjem zadnjega pol stoletja in mislim, da bomo potrebovali še kar nekaj časa, da se bomo izčistili do nove kakovosti skupnega prebivanja.

Veselim se, da se bo poslej slovensko argentinsko občestvo lahko z drugačnim priznanjem in z drugačno odprtostjo vključevalo v celotno slovensko občestvo. Po moje gre za najbolj živ del slovenstva, danes najbolj prebujen in tudi najbolj trden. To je moja osebna ocena, ne govorim v nobenem političnem ali formalnem svojstvu. In to kar počnete tukaj, kar nam poklanjate preko oceana, to je za današnjo Slovenijo izreden izziv. Naj gre za vaše pevce, za filozofe, za pesnike, za slikarje, ali kiparje, naj gre za poštene delavce in podjetnike. Ta izziv je izreden. Ne vem, kako to vi čutite kadar pridete k nam, ko se začudite, da se povsod govori slovensko, ne vem, kako čutite, naše začudenje, da vi tako govorite slovensko. Ampak mislim, da v tem srečevanju prehajamo v nekaj drugega, v neko novo slovensko prešernost, in vsakega srečanja z vami se v Sloveniji izredno veselimo. Nepozaben je bil nastop vašega Gallusa, nepozaben nastop kiparja Ahčina, nepozabna razstava Bare Remec itd. To so znamenja, ki jih do nedavnega ni bilo, znamenja, ki nas povezujejo in ki nas bogatijo. Moram reči, če bi naši ljudje po sve-

tu povsod živeli tako čvrsto in ustvarjalno kakor vaša skupnost tukaj, potem bi se človek že nehal bati za pojav emigracije. Vi dokazujete, da je možno vzdržati tudi v bikulturnosti, da je možno ohraniti svoje vrednote in biti ustvarjalec v občestvih, čeprav je to zelo težko in ravno zaradi tega tem vrednejše.

Hvala vam za vabilo, ki ga žal nisem mogel uresničiti v teh letih, ko se preprosto nisem mogel odtrgati tedna ali dva, da bi šel kam dalje okrog; da bi šel k vam samo na uro pogledat, mislim, da ne bi bilo spodobno. Zdaj pa je tretja nezaupnica uspela, tako sem lahko z vami, drugače me še nekaj časa ne bi bilo. Nekateri od vas me sprašujejo, kaj ta nezaupnica pomeni. Mislim, da povratka v prejšnje čase totalitarnega enoumja ni več, vendar ta sprememba ne deluje dobro za državo, posebej pa ne za naše odnose s tujino, ker v državo, ki bo imela letos vsaj tri vlade, kapital verjetno ne bo prišel, saj je bolj konservativen in išče stabilne razmere. S tega vidika ni bilo pametno. Raje pa sem priletel sem, kakor da bi zaradi prehude obremenjenosti prišel na svoj lastni pogreb. (ploskanje).

Ker z vsemi ne bom mogel govoriti, marsikdo pa želi odgovor na kaka vprašanja, naj povem, da se sedaj pripravljamo na volitve, upam, da bodo te volitve dejansko oktobra ali najpozneje decembra pred božičem, kot to zahteva ustava in zakon. Čeprav govorimo o pravnih in demokratičnih volitvah, moramo vedeti, da je parlament dosedaj ostal popolnoma socialističen v tem smislu, da lahko manjšina diktira večini. Imamo tri enakopravne zbornice in če eden glasuje proti zakonu, tudi če sta druga stoprocentno za, manjšina prepreči zakon. In dokler bo tako, seveda ne moremo govoriti o pravi demokraciji. Tudi vlada je preveč številna in s tako je težko racionalno vladati.

Imamo še vedno družbeno lastnino, tudi tu smo še prav globoko v socializmu in imam vtis, da bo šele naslednja vlada lahko izvedla lastninjenje ali privatizacijo. Od takrat naprej bodo seveda možne šele prave spremembe in postavljale pravi temelji za to novo slovensko politično gospodarsko kulturno stavbo.

Prepričan sem, da bomo ostali vnaprej v tesnejši povezavi in računam, da se bo vzpostavil nekak zračni most in da bomo našli tudi kake boljše prilike pa tudi kake močnejša sredstva, da bi se tisti, ki bi želeli delati ali živeti v Sloveniji, imeli boljše možnosti za to. Po drugi strani vam obljubljam, da bom storil vse, da bi stekla ta komunikacija tudi v tej smeri, da bi vi imeli dovolj informacij, dovolj podatkov in možnosti tudi za vplivanje na razmere pri nas. Naša stranka se bo trudila, da bodo ljudje, ki so naši državljani zunaj, lahko volili na tak ali drugačen način (ploskanje) in upam, da bodo uspele vse tiste spremembe zakona o državljanstvu, da ne bo treba prositi zanj, ampak da se bo treba samo prijaviti (ploskanje).

Prisrčna hvala za pozornost, za besede dobrodošlice, za vaše petje, in se veselim praznovanju, ki bodo trajala skoraj 15 dni. Prav je tako, da si vzamemo nekaj časa tudi za to, da nismo kisla družba. Doma pa nas čakajo težki izzivi, ki jih moramo narediti še nekaj pri temeljih, potem pa se bo naša stavba še dolgo zidala, predvsem pa moramo natančno premisliti, kaj pomeni iti v Evropo oziroma pustiti, da pride Evropa nazaj k nam. Zato bodo potrebni resen premislek, strokovnost in zahtevnost, politično delo, treba bo nastaviti prave varovalke, da bomo zgradili ne le kulturno, ampak tudi kako drugo identiteto in da bomo ta dosežek uveljavili kot suveren in trdoživ subjekt v evropskem zemljevidu.

Pozdrav prof. Tineta Vivoda

Nad. s 1. str.

Predvojni naseljenci v Argentini so imeli lepó organizirano življenje po zaslugi dveh duhovnikov: Kastelica in msgr. Hladnika. Tudi naši starši so začeli pripravljati svoje organizacije. Delegat slovenskih dušnih pastirjev v Argentini msgr. Anton Orehar je več kot 40 let spremljal slovenske begunce in zdorce.

Sedaj pa že sedmo leto nadaljuje njegovo delo dr. Alojzij Starc. Za svoj obstoj in razvoj smo dolžni izredno zahvalo našim duhovnikom, vernim slovenskim družinam, potem izrednemu delu naših učiteljev in mnogim izobražencem. Vsi: zvesti žrtvam in narodu in veri.

Vztrajali smo v napornem in prostovoljnem delu za naše Domete. Osem jih je: Slovenska hiša; Berazategui - Cankarjev dom; Carapachay; Hladnikov dom v Slovenski vasi; Naš dom v San Justu; Slomškov dom v Ramos Mejiji; San Martín; Slovenska Pristava v Castelarju;

Ostali kraji, kjer žive Slovenci v notranjosti države, pa so: Bariloche, Mendoza, Miramar, Mar del Plata, Córdoba, Tucumán, Rosario, San Luis.

Vztrajali smo in zdaj imamo dvanajst sobotnih šol, kjer je skoraj 500 učencev, kjer dela 92 učiteljev. Med njimi že 60 rojenih v Argentini.

Te sobotne šole so: Balantičeva, Baragova, Cankarjeva, Jegličeva, Jurčičeva, Prešernova, Rožmanova, Slomškova in tečaj za špansko govoreče. Vse te šole so v Velikem Buenos Airesu. V notranjosti države so: Aljaževa šola v Bariločah, Šola Svetega Cirila in Metoda v Mendosi, Krekova šola v Tucumanu, Kunčičeva šola v San Luisu.

Imamo tri srednješolske tečaje: V Slovenski hiši v Buenos Airesu, v Bariločah in Mendosi. V Slovenski hiši obstaja tudi Visokošolski tečaj.

Vsi učitelji in profesorji opravljajo svoje delo brezplačno.

Slovenska hiša v Buenos Airesu je naše versko in kulturno središče. Tu je sedež dušnega pastirstva, ki izdaja mesečnik Duhovno življenje z otroško prilogo Božje stezice in tednik Oznanilo. Tu je sedež Katoliške akcije in Zedinjene Slovenije in bil tudi sedež Narodnega odbora.

Zedinjena Slovenija povezuje krajevne domove in je uradni predstavnik organizirane skupnosti pred argentinskimi civilnimi oblastmi.

Že 45 let se vrši vsako leto v juniju spominska proslava našim junakom in letos smo praznovali na belo nedeljo 37. Slovenski dan, ki so se ga uradno udeležili tudi predstavniki Triglava, Beneških in Prekmurskih Slovencev.

Slovenska kulturna akcija je izdala že 150 knjig poleg rednih publikacij, ki sta Glas in Meddobje. Pripravlja predavanja, predstave in razstave. Pri SKAS-u se zbirajo univerzitetno izobraženi rojaki.

Ves čas emigracije izhaja tednik Svobodna Slovenija. Druge publikacije so še: Vestnik, Tabor in Mladinska vez.

Mladinski organizaciji Slovenska dekliska organizacija in Slovenska fantovska zveza povezujeta našo mladino.

Važno socialno in kulturno delo vrši Zveza slovenskih mater in žena. Za pomoči potrebne rojake skrbi Vincencijeva konferenca. Počitniški Hanželičev dom v Córdoba nudi rojakom oddih v kordobskih gorah in tam ima Zedinjena Slovenija vsako leto počitniško kolonijo za otroke.

Imamo dva domova za ostarele: Zaveščišče dr. Gregorija Rožmana v San Justu in Dom sv. Vincencija v Slovenski vasi.

Foto: Marko Vombregar

Poleg omenjenih domov in organizacij pa obstajajo v razširjenem Medorganizacijskem svetu še: Planinsko društvo v Bariločah, Zveza borcev Vestnik, Zveza borcev Tabor, Slovenska krščanska demokracija, Slovenski pevski zbor Gallus, Mladinski pevski zbor iz San Justa, Mutual Sloga, Zadruga Sloga, Slovenska gospodarska zbornica, Slovenska šahovska zveza in Slovensko državno gibanje.

Primorci, Kranjci, Stajerci, Prekmurci in beneški Slovenci: to je slovenski mozaik v Argentini. Večinoma se srečavamo na naših romanjih v Lujanu in Lourdesu.

Saj poje Lujanski romar:

*Marija Lujanska v kreolski kareti
s pesmijo slovensko čez trg se pomiče,
z Marijo Brezjansko...
z Marijo Svetogorsko...*

Slovenska politična pomlad je pomagala, da smo predvojni in povojni slovenski naseljenci v Argentini vedno bolj povezani. Veliko so k temu pripomogli Društvo Triglav, Slovenski radijski kotiček, Slovenci iz Bernala in Zveza beneških Slovencev.

Posebno se je to pokazalo ob 15. obletnici Svetogorske Kraljice v Villa Devoto. Skupaj smo šli na Svetovni slovenski kongres. Najbolj pa se je to pokazalo ob proglasitvi samostojne Republike Slovenije 30. junija lani. Takšne versko-narodne slovesnosti Slovencev v Buenos Airesu še ni bilo.

Dogodki v bivši Jugoslaviji in matični domovini so pokazali, da je bilo delo Zedinjene Slovenije, ki vstopa v 45. leto svojega obstoja, za rojake v Argentini pravilno in uspešno, ker je Zedinjena Slovenija skušala združevati vse Slovence, da bi bili zvesti žrtvam vojne in revolucije, da bi gojili verske, kulturne in narodne vrednote.

Zato ni potrebno, da se kaj bistveno spremeni, temveč izpopolni in razširi, tudi s pomočjo domovine.

Zato smo veseli in ponosni, ker nas domovina prizna kot del naroda, želimo pa, da se to zgodi z vsemi pravicami in dolžnostmi.

Vse blagoslove tebi, samostojna in neodvisna država Slovenija!

*Bog živi ves slovenski svet,
brate vse,
kar nas je,
sinov sloveče matere!*

Svečani sprejem prof. Lojzeta Peterleta

Prof. Lojze Peterle, prvi predsednik demokratske slovenske vlade, poslanec in predsednik Krščanskih demokratov, je prišel med Slovence v Argentini v sredo, 1. julija.

Težko pričakovani gost je bil nekaj dni na obisku v Kanadi, odkoder je tudi priletel na Ezeizo. Tam ga je tisto jutro pričakalo precej rojakov, da ga pozdravijo in mu zažele dobrodošlico.

Najprej sta sprejela dragega gosta v salonu VIP prof. Tine Vivod, predsednik Zedinjene Slovenije, ter dr. Marko Kremžar, podpredsednik Slovenskih krščanskih demokratov in bivši načelnik zgodovinske SLS. Po kratkem pozdravu so ga v centralni dvorani letališča sprejeli rojaki z veselimi ploskanjem in rožami, za kar se je prijazno zahvalil in povedal, da si je že dolgo želel priti sem, a mu delo ni dalo, sedaj pa bo dobro izkoristil ta obisk in obiskal čim več Slovencev.

Zvečer še istega dne je prof. Peterleta pozdravila velika množica rojakov v Slovenski hiši na slavnostnem sprejemu. Mašo je daroval župnik Jože Škerbec (v odsotnosti delegata dr. Alojzija Starca) ter drugi slovenski dušni pastirji, nato pa se je razvila kratka slovesnost pred spomenikom padlim domobrancem, kjer je prof. Peterle skupaj s prof. Vivodom položil venec. Zadelo je trobenta padlim v spomin, nato pa je bivši predsednik slovenske vlade položil pod spomenik tudi žaro s slovensko zemljo, posebej za to priliko nabrano v Kočevskem Rogu. Zatem je vsa množica zapela pesem Oče, mati...

V popolnoma nabiti dvorani Slovenske hiše so sledili nagovori in pozdravi gostu. Najprej je naslovil nanj svoj pozdrav župnik Škerbec kot gostitelj in mu nakazal delo slovenske verske skupnosti. Prof. Tine Vivod je v imenu slovenske organizirane skupnosti predstavil njeno delo in uspehe v tej deželi. Podpredsednik SKD dr. Marko Kremžar je v globoko premišljenem govo-

Del množice s prof. Peterletom
pred spomenikom junakom.

Foto: Marko Vombregar

ru nakazal načelne smernice, po katerih se je ravnala naša emigracija, ter njene želje in hotenja. Vsem tem je odgovoril bivši predsednik v zelo izčrpnem govoru, kjer je nanizal svoje pozdrave in poglede ter možnosti za prihodnost. Vse govore so navzoči rojaki nagradili velikokrat s ploskanjem ter jih tudi objavljam na prednjih straneh.

Vse predvajanje je s pesniško besedo povezoval Miha Gaser, zaključil pa je prijeten večer naš zbor Gallus pod vodstvom Anke Savelli Gaserjeve, ki je gostu v pozdrav zapel nekaj pesmi pred mogočno sceno na odru, delo scenografa Toneta Oblaka.

Prof. Peterle se je nato še nekaj časa zadržal v pogovoru z rojaki.

Poznejše dni pa je sledil natrpan program obiskov pri slovenskih rojaki, predvojnih in povojnih, kakor tudi v Bariločah in Mendosi.

O teh bomo poročali kasneje.

Foto:
Marjan Oven

Prof. Lojze Peterleta
sta sprejela
na letališču
predsednik ZS
prof. Tine Vivod
in podpredsednik
SKD dr.
Marko Kremžar

Foto: Marko
Vombregar

Predstavniki
slovenske
vlade v
Argentini
Božidar Fink,
prof. Lojze
Peterle ter
Pavla in
dr. Marko
Kremžar
med mašo
v slovenski
cerkvi.

Pozdrav dr. M. Kremžarja

Nad. s 1. str.

jasnoviden vodnik, sredi notranjih naprotikov demokracije in zunanjih sovražnikov osamosvojitve pa tudi kot prvi predsednik vlade v slovenski državi. Stojite na začetku svojega javnega delovanja, a vaše ime bo skupaj z imeni ostalih slovenskih demokratov, ki so v teh letih usmerjali narod, neločljivo združeno z idejo slovenske svobode in državne samostojnosti.

Ce je res v tem kratkem času minilo celo obdobje, se zdaj pričena za Slovence, doma in po svetu — nova doba, v katero moramo stopiti zavestno in pripravljeni.

Za naš narod, ki je prestajal pol stoletja brezupa, potem živel dve leti junaških naporov in prazničnega navdušenja, prihaja zdaj čas treznega upanja in trdnega dela.

Vsaka doba prinaša potrebo po odločitvah. Včasih so te vidne in dramatične; drugi pa so globoke, prvi hip neopazne, a prav zato postavljene za temelje prihodnjim rodovom.

Pred kakšnimi odločitvami stojimo Slovenci v dobi, ki se je že pričela?

Prva med njima prizadeva vsakega od nas. Gre za zavesten odgovor na staro vprašanje, če resnično hočemo živeti.

Odločitev za življenje ni najlažja od nalog, pred katerimi stojimo rojaki v emigraciji, pa tudi na lastni zemlji.

Ni pošteno govoriti o svetosti življenja, pa ga v praksi prezirati in uničevati, pa tudi omejevali na golo izživljanje. Brez volje do krepkega življenja v naših družinah je zaman govoriti o narodovi prihodnosti.

Živeti hočemo kot Slovenci, ker smo po božji volji bili kot Slovenci rojeni.

Prigisče slovenske, z mučniško krvjo blagoslovljene zemlje, ki ste jo, gospod Peterle, prinesli med nas, naj bo simbol tiste zakoreninjenosti v našo narodno preteklost in sedanjost, brez katere ni ne življenja, ne rasti.

Marsikdo je mnenja, da nam je z lastno državo obstoj slovenstva zagotovljen. Kdor tako misli, ne pozna realnosti. Nobena velika dobrina ni zagotovljena, če se zanj ne prestopa ne odločamo, trudimo in kadar treba, tudi žrtvujemo. Žrtev je večini sodobnikov zastarela in nepriljubljena beseda; a kdor se odloči za življenje, naj se resno poglobi v skrivnost njenega pomena. Kadar država narodu služi, mu je v veliko pomoč. Če pa se država le naroda poslužuje in ga ne priznava kot vrednoto, ustvarja le videz varnosti. Narodno identiteto, ki je v smrtni nevarnosti med nami v zdomstvu in v manjši meri po slovenskih obrobih deželah, je mogoče napraviti tudi v lastni državi.

Država mora zagotoviti svobodo misljenja in varnost bivanja, a sama na sebi ni vir resnice in ne življenja.

Vsak človek, mora rasti iz svojih korenin v smeri spoznanj vrednot. Mogoče pa je življenjske silnice povezovati in jih medsebojno utrjevati. Življenje se oplaja z življenjem.

Meje med državami so posledice mednarodnih dogovorov, kjer odločajo močnejši. Narod pa si meje postavi in ohranja sam, z lastno življenjsko silo. Kot naravno občestvo lahko narod samozavestno raste nad umetnimi pregradami državnih meja. Sicer se pa kaj lahko zgodi, da se za njimi le skriva in ob iskanju popolne varnosti, hira. Slovenci se moramo odločiti za pogumen in samozavesten poseg v svet.

Slovenija v svetu je danes stvarnost, ki odpira narodu polja novih možnosti. A kot vsaka priložnost, tudi ta ne bo trajala večno. Ali se povežemo v medsebojnem razumevanju in sodelovanju ter s tem prehitimo čas, ali pa čakamo, kaj bodo storili drugi narodi, ko bo za nas lahko že prepozno.

Znano je, da veljajo za politični čas drugačna merila kakor za zgodovinskega. Politični čas ne poteka enakomerno, včasih se zdi kakor bi zamrznil, drugič pa drsi

mimo nas z nezasišano brzino in zahteva hitrih, a zato nič manj jasnih odločitev.

Maloštevilnim narodom teče čas večkrat hitreje kakor narodom velikanom. Nam ne velja kitajski rek: „Čas je naš general.“ Mi moramo neprestano odkrivati in ujeti pravi trenutek. Slovenci smo, če hočemo, lahko hitrejši in gibčnejši, a zato moramo gojiti v sebi izredno razvit posluš za znamenja in za tek časa. V tem sta naša prednost pa tudi preskušnja.

Foto: Marko Vombergar

Tragedija polpreteklosti je pustila kot nepričakovan sad zavedno slovensko diasporo. V rokah naše generacije je, da ne zamudimo zgodovinske priložnosti in ne zamenjamo tega potencialov polnega daru.

Pri tem potrebujemo drug drugega. Le velikodušno stegnjene roke lahko sežejo prek meja in oceanov in se med seboj podpro. Če komu, je odločitev za vzajemnost potrebna članom maloštevilnega, a zato ne nujno majhnega naroda.

Ni nas malo med Slovenci, ki hočemo živeti tudi kot katoliški kristjani.

Ne delamo tega iz kake duhovne sebičnosti, marveč iz prepričanja, da je to edina varna smer, ki vodi osebe in narod tako, da ne izgube stika s celotno stvarnostjo.

Od kod naj črpamo ljubezen do danosti svojega naroda, odkod prepričanje o dostojanstvu človeka, če ne iz vere v Stvarnika? Kje naj iščemo nagibe za iskanje in ohranjanje vrednot, če ne v prepričanju, da obstaja med nami absolutna Vrednota?

Čemu sprejemati odgovornost za posredovanje in ohranjanje življenja, če ne verujemo, da je življenje božji dar?

Kakšen smisel bi imelo nesebično politično delovanje, če ne bi verjeli, da smo odgovorni za resnico, svobodo in pravico, ki izvirajo iz istega neskončnega Vira?

Iz prepričanja o resničnosti človekovega dostojanstva in njegove svobode pa izhaja tudi volja, da hočemo živeti kot demokrati. Tudi to, že tolikokrat izrečeno odločitev je potreba, kot vse velike odločitve, vsak dan znova obnavljati.

Biti demokrat pomeni spoštovati bližnjega in dopuščati različnost pogledov in mnenj.

Ker pa spoštuje demokrat v isti meri tudi resnico, kot jo spozna in pozna, presoja kritično različna mnenja in se samostojno odloča.

Ni znak ne demokratičnosti in ne strpnosti, če dajemo vsakemu prav. Demokracija ni v sprejemanju relativizma, temveč v svobodni izbiri in v odgovornem

iskanju pravih odgovorov.

Demokratičen družbeni sistem odpira možnosti, a sam na sebi ne ponuja rešitev. Za te je odgovoren človek kot oseba. Celotna demokratična večina se lahko moti in njeni sklepi so kdaj lahko v nasprotju s pravico koristjo skupnosti ali z osebno vestjo. Če bi do tega prišlo, mora kristjan zastopati svoje stališče, četudi kot manjšina, pa biti pripravljen mirno plačati ceno, ki jo od njega zahteva življenje po vesti.

Prav tako ni izraz demokratične širine ob zmotah molčati.

Ce je resnica vir svobode in življenja, zavajajo zmote v sužnost in smrt. Kdor ob laži in zmoti molči, pa čeprav iz obzirnosti, izpodkopava družbi korenine. Zato je naša dolžnost do življenja, do slovenstva, do krščanstva in do demokratičnega sožitja, da se odločimo za resnico, da jo pričamo, da se poglobljamo vanjo ter da jo s spoštovanjem sprejemamo, kjerkoli nanjo naletimo.

Pri tem zgodovinska resnica ni izjema.

Slovenski narod počiva na gorah zakopanih okostnjakov. Tega nezastaranega zločina ni bil do danes nihče obtožen in ni zanj nihče pravno odgovoren. Ne gre za kazen, ki jo prepuščamo Bogu, marveč da se javno izkaže pravica, brez katere ni pravne države.

Težje pa naš narod tudi nepreklicane laži in nerazjasnjene zmote. Namerno uničevanje slovenskih življenj pred revolucijo, med njo in po njej je vedno spremljala znanstveno propagirana laž. Tej se je dolgo desetletij upiralo le pričevanje peščice rojakov, ki so v tujini ohranili poleg življenja tudi svobodo in glas. Ohranili smo iskro, dočakali, da so se pričele prižigati svečke, in še vedno zaupamo, da se vname baklja, ki bo razsvetlila temo.

Propadla je ideologija, iz katere so rastle stare krivice. Ostali pa so deli preživele strukture, ostali so stari interesi in moralne posledice marksizma, tako konkretne kot so bile. Nova zaveznica starih krivic je zdaj brezbržnost, ki se kaže tako v odnosu do bližnjega kot do resnice. „Kaj nam mar!“ Ta tolikokrat izgovorjena, a še večkrat živeta misel, je bistveno nasprotje večno veljavne obljube: „Resnica vas bo osvobodila.“

A na slovenski zemlji je opaziti, hvala Bogu, vedno več požrtvovalnih delavcev, ki hočejo zaorati na globoko. Čeprav je res, da je to naloga, ki bo zahtevala naporov in vztrajnega dela od sedanjih in prihodnjih rodov, nas pogled na rastočo idejno jasnost in civilni pogum med našim ljudstvom doma navdaja z veseljem in ponosom. Vsak od nas potrebuje oporo, ki jo daje zgled. Zato smo svojim rojakom v domovini za vsak izraz zvestobe vrednotam resnično hvaležni.

Slovincu v tujini je vse slovensko — dvakrat dragoceno. Lepo bi bilo, če bi to ostali člani naroda mogli razumeti, pa tudi nerazumevanje, na katerega včasih naletimo, naj bi pripomoglo k skupni rasti. Razdalje, zemljepisne in miselne, ki so večkrat vzrok prenekateremu nesporazumu, naj nam pomenijo priložnost, da več in globoko razmislimo.

Dobro vemo, da nam v domovini nekateri, ki nas ne poznajo, očitajo, na primer, da živimo le za preteklost. Res, preteklosti smo zvesti. Vemo, da živimo iz svojih mrtvih; iz tistih, ki so izkrcavali med revolucijo prav kakor iz žrtev vrnjenih in pobitih domobrancev. A misel nanje nas ne polni s sovraštvom, temveč daje našemu življenju dodatni smisel in moč. Živimo iz osebne in narodne preteklosti, a živimo za prihodnost.

Nekateri sumijo, da smo maščevalni. Ali res ne vedo, da v desetletjih zdomstva ni bil napisan med nami en sam poziv k maščevanju? Hočemo le, da se konča malikovanje zločina in da preneha doba vsestranske neodgovornosti in polresnic.

Govori se, da nočemo sprave. Tudi to ne

drži. Čutimo pa, da ni dovolj sprava z mrtvimi in tudi ne zunanost formalnih političnih aktov, kjer se sicer o spravi govori, a je še vedno zamolčana resnična zgodovina, in kjer ni volje za poravnavo dolgoletnih krivic.

Pravijo, da smo nestrpni, ker ne moremo sodelovati s tistimi, ki še vedno potvarjajo preteklost. Ali res pričakujejo, da bomo postali soodgovorni za neresnico? V tem je naša razlika, recimo, z danskimi izseljenci, s katerimi bi nas nekateri radi primerjali. Oni nimajo za seboj desetletja totalitarnega režima in v njihovi narodni polpreteklosti ni „Kočevskega Roga“.

Kristjani vemo, da moramo biti usmiljeni celo do človeka, ki nas sovraži, vemo pa tudi, da je za spravo potrebno srečanje odpuščanja in obžalovanja. Želimo si resnične sprave v našem narodu in ne le pobeljenih grobov.

Ni redko slišati, da hočemo rojake doma učiti, kako naj urejajo svoje življenje. To ni bil nikdar naš namen. Res pa je, da imamo Slovenci, tako bratje, ki živijo v svoji republiki, kakor oni iz obrobni pokrajin in mi po svetu, dopolnjuje se izkušnje in poglede. Po letih umetne izolacije naj bi vsak doprinal iz svojih izkušenj in se bogatil z drugimi. Dokler je v neki skupnosti živa ljubezen do slovenstva, bo v njej živa tudi želja, še več, potreba po dajanju in prejemanju.

Potegujemo se za neokrnjene politične pravice Slovencev v zdomstvu, ker smo prepričani, da je slovenska bodočnost v seštevanju sil in ne v kratkovidnem odpisanju. Smo del narodnega občestva, zato imamo pravico pa tudi dolžnost izraziti svoje mnenje, kadar se odloča o slovenskih vprašanjih.

Ce hočemo živeti, moramo vztrajno iskati skupnih izhodišč ob spoštovanju resnice in pravice. Občestvenih vezi med razkropljenimi deli našega naroda ni mogoče krepiti le z občasnimi obrisi in podporami. Stiki med matično domovino, zamejstvom in zdomstvom morajo postati redni, tekoči in celotni. Treba je ustvariti stalen, spoštljiv in obojesmeren pretok življenjskih silnic tako na gospodarskem, kakor na kulturnem in političnem področju.

Prva naloga pri tem prenovitvenem delu pa je vzgoja ljudi, da se bodo otresli, eni prevelike nezaupnosti, drugi pa miselnih kalupov „enoumja“. Premagati je treba strah in se ne umikati v pasivnost ob umetno priklicanih strašilih kot „revanšizem“, „klerikalizem“, „desničarstvo“ in ob podobnih nalepkah, ki ustvarjajo med krščansko množico napačno pojmovane odgovornosti, ki jih nalaga prava ljubezen.

Slovenci imamo zdaj, hvala Bogu, svojo državo. Zdaj je čas, da s pomočjo primernih zakonov utrjujemo celotno narodovo občestvo, da skupno gradimo — Slovenijo brez meja.

Ves svet naj bo prostor slovenskega dogajanja; Zemlja pod Triglavom pa naj bo vsem rojakom trdno in toplo oporišče. Preveča naj nas zavest, da za delavno področje slovenskega talenta, kulture in kapitala ni drugih meja kakor tiste, ki si jih postavljamo sami.

A tudi ta zavest se ne bo širila sama od sebe. Sivo vsakdanost lahko pretresejo z močnimi idejami le odločni ljudje. Zato ste vi, gospod Peterle, s svojimi sodelavci lahko kos tudi temu, za naš narod življenjsko važnemu izzivu! Pa tudi vi, dragi gostje, ki danes tukaj morda prvič doživljate Slovenijo v svetu, ste lahko skupaj z nami vsemi pobudniki novega univerzalnega slovenstva.

Prepričan sem, da je ni sile in ne razdalje, ki bi nas mogla ločiti proti naši volji. Narodi ne propadajo zaradi zunanjih nasprotstev; razkroje se, kadar izgube voljo do življenja, kadar postanejo njihov člani, zaradi sebične udobnosti, brezbržnosti.

A naš narod hoče živeti! Ni se nam bati, da bi izgubili svoje mesto pod soncem, dokler dajeta smisel našemu občestvu: Bog — in Slovenija.

DNEVI SLOVENSKE KULTURE V ARGENTINI

Fotografije:
Marko Vombergar

Svečana otvoritev 3. julija

Pozdravne besede prof. Tineta Vivoda, predsednika Zedinjene Slovenije, organizatorke teh dni.

Marko Jenšterle, predstavnik Ministrstva za kulturo, pozdravlja kot vodja delegacije iz Slovenije

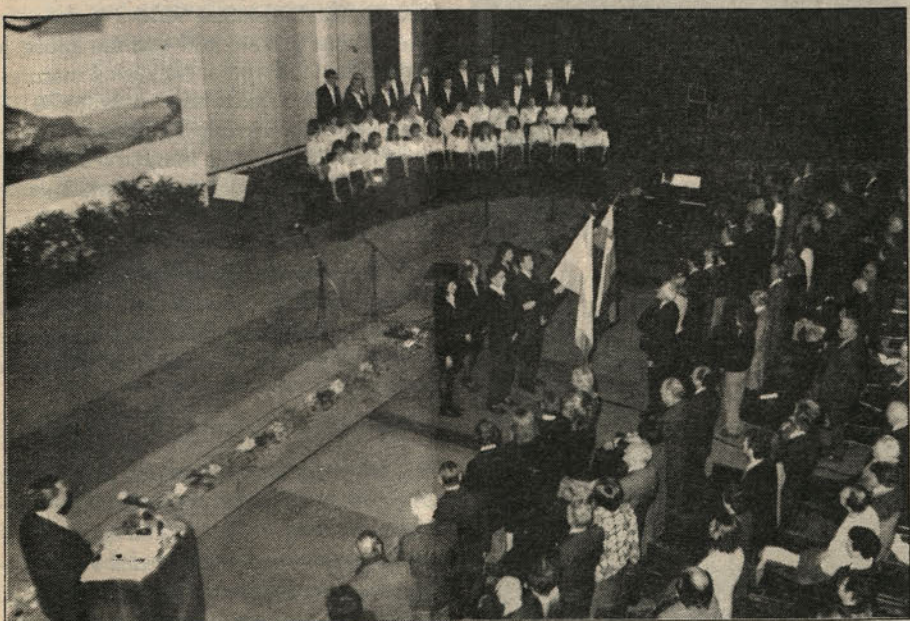
Univ. prof. dr. Andrej Capuder, bivši minister za kulturo RS, med svojim Razmišljanjem o Sloveniji.

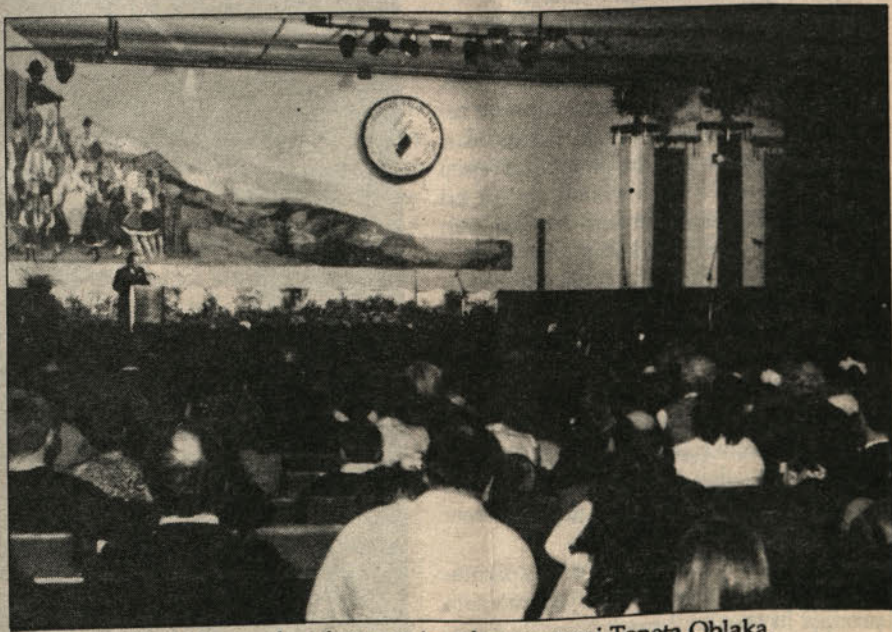
Alberto F. de Rosa, direktor Centro Cultrural Gral. San Martín; bivši predsednik slovenske vlade prof. Lojze Peterle in predstavnik slov. vlade Božidar Fink.

Glasbenik Klemen Ramovš izvaja na flavto glasbo k Prešernovim Sonetom nesreče; recitatorja Miha Gaser in Luka Debevec.

Pevski zbor Gallus med petjem argentinske in slovenske državne himne.

Pogled na polno dvorano in oder v opremi Toneta Oblaka.

Ribičič „nič ne ve“ o pobojih

Tako je izjavil pred skupščinsko komisijo

Pred skupščinsko komisijo za raziskavo poveljnih množičnih pobojev, ki jo vodi poslanec SKD Nace Polajnar, je 30. junija letos pričal bivši šef Ozne, pa tudi predsednik jugoslovanske vlade Mitja Ribičič. Beseda „pričal“ je odveč, saj ni povedal dejansko ničesar, glavno je bilo, da Ozna pri pobojih domobrancev ni imela nič opraviti, česar pa mu nihče ne verjame.

Ribičič je trdil, da je o množičnih likvidacijah po vojski odločalo vojaško vodstvo Jugoslavije, likvidacije pa izvrševale vojaške enote, kar je v opreki z drugimi pričevalci. Za Ribičiča je šlo le za „čiščenje“ po vojski. Ta se je v Sloveniji končala zadnja v Evropi (kaj je delala „slavna“ partizanska vojska, ki naj bi se ves čas „zmagovito“ borila za osvoboditev), nato pa je bilo treba potolči domobrance, kot na primer Levstikovo skupino, ki se je vračala čez hribe.

Zatrnil je, da o likvidacijah niso odločali ne Maček ne Tito, ampak le vodstvo jugoslovanske vojske, (ta danes ne obstaja več, zato je tudi nihče ne more več klicati na odgovor!) Ozna naj bi le opravila administrativno delo ter pripravljala spiske, ki naj bi jih oddajala sodiščem.

Kaj več Ribičič ni bil pripravljen odgovoriti, niti ni hotel, da ga soočijo z Mačkom, da se odpravijo nekatera nesoglasja. Celo vzklikal je na vprašanje Spomenke po občutku osebne odgovornosti, zanikal komisiji kompetenco in grozil z advokatom.

Pred komisijo je govoril tudi Bojan Polak-Stenjkina, voditelj Knoja. Že prej so člani teh mladinskih posebnih enot popisali svoje sodelovanje pri pobojih, a Polak trdi, da pri štabu niso nič vedeli in da je on sam zvedel zanje šele leta 1953. Šele naknadno se je spomnil, da je le prej zvedel za poboje nad Podutikom. Povedal pa je tudi, da se ni smelo govoriti med knojci o posebnih nalogah kot npr. „justifikacijah“.

Kot je vidno, se od glavnih akterjev nihče ne spominja ničesar, vsi so le tipkali poročila ali pometali vojašnice, vsi obračajo krivdo na „jugoslovane“, ne puste pa se soočiti z drugimi pričami, ki trdijo drugače.

Komisija pa nima nobene moči, razen da vljudno prosi, če lahko kdo kaj pove. To komisijo bo treba pooblastiti z večjimi pravicami in ji priznati raziskovalni značaj, tako da bodo priče morale odgovarjati ali pa se sodno zagovarjati.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

V dobrem tednu se je precej stvari premaknilo na argentinski politični pozornici. Nekaj dogodkov, kratkih a jedrnatih, je postavilo nove kulise na odru in drama se bo odigravala naprej — z istimi igralci v drugačnih okoliščinah.

KAJ JE RESNICA?

Troje važnih političnih zborovanj je bilo konec preteklega tedna. Začnimo pri vladi. Peronistična stranka je po svojih vrhovih zasedala v kordobskem letovišču Cosquín. Kako zanimivo stanje stranke, ki je združena okoli ideje spremembe ustavne reforme in ponovne kandidature sedanjega predsednika. Istega moža, ki zadnje dolge tedne trdi, da nima nikakega namena ponovno kandidirati. Kaj je resnica?

Trditve opozicije je, da tako eni kot drugi ne govorijo resnice: niti predsednik ni opustil sanj o ponovni vladni dobi, pa tudi najvišje glave stranke v dnu srca žele, da bi sprememba padla v vodo, kajti v večji ali manjši meri vsak želi zase kandidaturu.

Da, zanimiva je tudi Duhaldejeva igra. Na zborovanju je trdil, da je treba celotno zadevo ustavne reforme preložiti za eno leto. Medtem pa naj se predsednik, guvernerji in župani, pa vsi člani parlamentarnih in svetovnih organov osredotočijo v delo resnega in uspešnega vladanja. Če se to doseže, potem bodo prihodnje leto volilci sami poslali v kongres zadovoljivo število peronističnih poslancev, da reforma ne bo odvisna od radikalizma, marveč bo peronizem imel lastno zadovoljivo večino. Je peronizem zmožen tega „dobrega vladanja“? Ali pa Duhalde vztraja na tem, ker je „lastna večina“ nemogoča, in bi ta spodrsrlaj Menemu zaprl pot do ponovne kandidature in jo odprl njemu? Vsekakor, ideja ni slaba, kajti izkazalo se je, da v Argentini večina volilcev nima „strankarske zvestobe“, marveč voli po upanju „dobrega vladanja“.

Vsekakor tako Menem kot Duhalde zaskrbljeno gledata na volitve prestolniškega senatorja, kjer je radikalizem končno prekoračil 50% glasov. Taka poplava opozicionalnih glasov je več, kot pa preneša vsak vodja, ki se je smatral za nepremagljivega. To bo šola za tiste, ki smtrajo, da se da loviti ribe nenehno na isto vabo. Stabilizacija je bila zaželena dobrina, medtem ko smo živeli v hiperinflaciji. Po dolgih mesecih nizke inflacije, ko je stabilizacija skoraj vsakdanja stvar, pa ljudje potrebujejo novih obzorij. In teh si vlada ne zna poiskati.

POVRATEK ALFONSINA

Te dni je zasedala tudi državna konvencija radikalne stranke. Stranka se je res združeno izrekla proti vladnemu osnutku. Ko pa je prišel trenutek volitev novega vodstva, so se pokazale stare razpoke. Na se je zmagoviti senator De la Rúa še tako trudil, a bi dosegel soglasje, je prišlo do spopada med alfonsinisti in angelocisti.

Resnici na ljubo je treba priznati, da se je bivši predsednik trudil, da bi prišlo do enotnega vodstva, kjer bi bile zastopane vse struje stranke. A tega Angeloz ni bil pripravljen storiti. Smatral je, da je prišel čas obračuna in menil, da ima za seboj dovolj moči. Šli so na volitve. Na eni strani ves alfonsinizem, na drugi strani vsa opozicija, ki popolno ali delno sledi Angelozu. V sredi De la Rúa, ki se noče zameriti ne enemu ne drugemu in je svojim delegatom prepustil svobodo vesti, naj vsak voli, kogar hoče. Zmagal je delegat iz Río Negro, Alvarez Guerrero, na čelu alfonsinizma, s 146 glasovi, proti 135 glasovom, ki jih je prejel bivši guverner iz Entre Ríos, Sergio Montiel, predstavnik Angeloz in njegovih.

To je pokazalo troje dejstev. Prvič, da Alfonsín, kljub padcu prestiža v družbi, še vedno ohranja moč v strukturi stranke, da njegova premoč že ni ista kot v časih bleska in sijaja, kajti razlika glasov (samo 11) ni da bi koga navdala s samozavestjo. Tretjič, da De la Rúa spretno igra svojo lastno igro, z očmi uperjenimi v predsedniško kandidaturu radikalizma. Dobro se zaveda, da bo Angeloz raje podprl njega kot kakega Alfonsinovega kandidata. In da bo Alfonsín raje blagoslovil njega kot pa Angeloz. A tekma se šele pričinja.

SIC TRANSIT

Komaj nekaj kratkih mesecev je preteklo, odkar je bila vlada na višku svojega sijaja. Stabilizacija je bila trdno podprta; Argentina je vstopila v plan Brady in urenila z upniki pogajanje celotnega zunajega dolga; Menem je še mirno sanjal o ustavni reformi in radikalom grozil s plebiscitom, če bi nanjo ne pristali; na obzorju ni bilo oblakov socialnega nemira.

Slika se je spremenila. Stabilizacija še trdno stoji (inflacija za junij je bila komaj 0,8%). A o ustavni reformi ni govora. In raznim stavkam se je pridružila grožnja splošne stavke, ki jo je sprožila CGT, nekdanja popolnoma v rokah menemizma.

A najhujša nevarnost prihaja z druge strani. Vzgojna kriza je presegla meje sindikalnega gibanja učiteljstva in se je globoko zasidrala v družbi. Geslo obrambe javnega (zastojnega) šolstva v dobi, ko vlada skuša privatizirati vse, kar more, je postalo zastava upora. Na zadnji manifestaciji v petek, 3. julija, se je nabralo 70.000 ljudi. Učiteljstvo je bilo v manjšini, večino so sestavljali študentje in njihovi starši. To je važen, izredno važen podatek. In tudi nevaren. Družba je nečesa sita. Ni čudno, da so se že konec tedna sestali predsednik Menem, gospodarski minister Cavallo in vzgojni minister Salonia. Nato je Salonia povabil na razgovor učiteljske sindikaliste. Vprašanje je, če je plat zvona odjeknila še pravočasno.

Bivši minister za kulturo RS dr. Andrej Capuder je obiskal argentinskega pisatelja Ernesta Sabata, katerega roman *Junaki in grobovi* je prevedel v slovenščino. Žal se Sabato ni mogel udeležiti Slovenskih kulturnih dni kakor si je želel kot velik prijatelj Slovencev.

Pot bo še dolga in težka

Pot od diriganega gospodarstva v bivših komunističnih državah do prostega tržnega gospodarstva kot velja v zahodnih državah, bo težka, draga in nihče ne more garantirati dober uspeh.

Leto potem, ko se je zrušil komunistični sistem v vseh teh državah, se vidi, kako kamenita je pot, ki vodi stran od vodenege gospodarstva v svobodno in tržno gospodarstvo.

Proti uradni propagandi v komunističnih državah, ki so neprestano obljubljale nove uspehe in dvig gospodarskega standarda, se je že zrušil sistem. Vlade so neprestano obljubljale gospodarsko spremembo, obljubljale tudi prosto gospodarstvo ker pač niso imele drugega izhoda. Niso pa imele recepta, kako se izvrši ta prehod, ker tak recept tudi ne obstaja.

Prva sprememba je, dati v privatne roke sedaj državna podjetja, ki so po navadi dajala izgubo in polovico manjšo produkcijo, kot je navada v zahodnih državah. Z novim vodstvom v podjetjih in s primernim denarjem je računati na nov začetek. Toda da bo ta prehod težak in bo trajal dolgo časa, ni jasno za veliko večino ljudi, ki so bili toliko desetletij zaslepljeni, sedaj pa mislijo, da bo z zamenjavo prišlo takoj tudi blagostanje v novo urejeno državo.

Privatizacija državnih podjetij gre počasi, saj ni mnogo interesentov, ki bi bili pripravljeni prevzeti propadajoče ustanove. Bivši pravni lastniki podjetij in imovin zahtevajo svojo pravico. To pa zahteva čas, primerne zakone in sodni postopek. Prejšnji državni obrati so še v vedno vodeni od starih direktorjev, ki nimajo več denarnih podpor. Isti voditelji skušajo pozabiti komunistični sistem in se hočejo približati prostemu načinu gospodarjenja, toda nimajo izkustva, ki ga je treba imeti pri upravljanju tržnega gospodarstva. Nimajo čuta iskrenosti in samoodgovornosti pri delu v podjetjih. Če so bili izdelki prodani ali ne, ali je bilo treba iskati odjemalcev, to je bilo prej nekaj nepoznanega, partijski sistem je skrbel za to, kakor tudi kakovost izdelka ni igrala nobene vloge.

Sedaj se je pa naenkrat vse to spremenilo, v vseh teh državah se je zmanjšala prodaja in tako tudi produkcija. Po drugi

strani je trgovina z zahodnimi državami še vedno v začetku in dostikrat ne odgovarja kakovost izdelkov niti ne količina pa tudi devizni promet še ni uravnovešen. Veliko ljudi v svoji miselnosti še vedno čaka navodil od zgoraj, zaščite in varstva, da drugi skrbijo zanje. A v istem času zaničujejo in omalovažujejo demokracijo, ker se ne razvija z zaželeno hitrostjo.

Henrick Vogel, vodja nemške gospodarske ustanove v Kölnu za vzhodne in jugovzhodne države, pravi: „Kako je mogoče vladati z merili demokracije v državi, v kateri so zakonodajalci izključno prejšnji člani internacionalne komunistične partije, ki so se čez noč spremenili v nacionaliste, v narodno čuteče osebe. Kako je mogoče premakniti in naenkrat spremeniti gospodarstvo, ko pa še vedno prevladuje stara miselnost?“

Tudi Francoz Mauriac Alais, Nobelov nagrajenec v gospodarstvu, je pred kratkim izjavil, da bo popoln prehod od načrtovanega gospodarstva v tržno gospodarstvo, trajal petindvajset do trideset let, to je dela in truda ene generacije.

Po reviji „Skala“ - I. Žr.

Občni zbor Slovensko-latinskoameriške trgovske zbornice v Buenos Airesu

V ponedeljek, 18. maja 1992 je bil v Slovenski hiši v Buenos Airesu prvi redni občni zbor pred dobrim letom ustanovljene trgovske zbornice. Zaradi odsotnosti predsednika Hermana Zupana ga je vodil podpredsednik Marjan Loboda. Po napovedi dnevnega reda je občni zbor izvolil Janeza Amona in Stanislava Mehleta za overovatelja zapisnika, Stanislava Malovrha, arh. Marjana Eiletza ter Keržiča pa za člane volilne komisije. Sledila so poročila tajnika dr. Antona Marina, blagajnika cont. Gregorja Hribarja ter vodje pisarne lic. Marjana Schiffrerja.

Tajnik d. Anton Marin je v svojem poročilu navedel, da se je Upravni odbor sestel na devetih mesečnih sejah, na katerih je zlasti obravnaval povezavo s trgovskimi ustanovami v Sloveniji in Argentini ter odločal o načinu najbolj primerne seznanja članov z uvozno in izvozno prakso. V ta namen je izdajal tudi štirimesečno glasilo „Gospodarske novice - Boletín informativo“, kjer je bil zlasti poudarek, naj se slovenski podjetniki v Argentini povežejo tudi med seboj. Število članstva se je počasi, toda stalno večalo, tako da je od 37 ustanovnih članov narastlo na 48 rednih članov konec poslovnega leta. Upravni odbor je ob ustanovitvi Zbornice poslal pozdravna pisma slovenskim trgovskim zbornicam v Ljubljano, Kranj, Celovec, Trst, Kanado, ZDA in Avstralijo; prav tako tudi na Unión de Cámaras Europeas y Binacionales en la República Argentina, na Cámara Argentina de Comercio, na argentinsko poslaništvo v Beogradu in na Secretaría de Comercio exterior v Buenos Aires. Upravni odbor je tudi poskrbel, da je takoj ob ustanovitvi Zbornice uredil vse potrebno v zvezi z davčno upravo. Dr. Marin je za konec dejal, da je iz vsega povedanega razvidno, da je Slovensko-latinskoameriška trgovska zbornica v Buenos Airesu preteklo poslovno dobo končala v polnem razvoju in bo v novem poslovnem letu skušala še okrepiti svojo gospodarsko dejavnost.

Blagajnik cont. Gregor Hribar je v izčrpnem poročilu podal gospodarsko

NOVICE IZ SLOVENIJE

LJUBLJANA — Ekološko pralnico načrtujejo v Ljubljani. V njej naj bi na dan oprali 12 do 15 ton perila, saj so zračunali, da se v glavnem mestu Slovenije opere skupno kakih 130 ton perila. Namenjena naj bi bila večjim porabnikom (bolnišnicam, hotelom, vojašnicam), s čemer bi se zmanjšala uporaba vode, pralnih praškov in potrebne energije, pa tudi so ugotovili, da vedno več gospodinj uporablja samopostrežne in centralne pralnice.

LJUBLJANA — Za letošnje šolsko leto se je prijavilo v prvi letnik srednjih šol kar 1.800 učencev preveč: zanje nimajo prostora. Pravijo, da je edina rešitev vpisati se v kak tečaj pri zavodih za zaposlovanje, a morajo imeti vsaj 15 let.

LJUBLJANA — Ob proslavi prve obletnice osamosvojitve je predsedstvo republike Slovenije podelilo z zakonom uvedeno odlikovanje „Častni znak svobode Republike Slovenije“. Najvišjo stopnjo, zlati častni znak, so za izjemne zasluge pri obrambi podelili Peterletu, Janezu Janši, Jelku Kacinu, Dimitriju Ruplu, Igorju Bavčarju, Janezu Drnovšku in Francetu Bučarju. Častni znak so dobili tudi nekateri teritorialci in policaji ter padli v boju (27 oseb). Posebno odlikovanje pa so za osebni prispevek k mednarodnem priznanju podelili zunanjim ministrom De Michelisu, Aloisu Mocku in Genscherju.

stanje Zbornice. Poudaril je, da je s prispevki članov Zbornice zagotovljeno normalno poslovanje. Podal je tudi natančen pregled dohodkov in izdatkov v poslovnem letu. S pristopom še novih članov bo Zbornica mogla povečati in izboljšati svoje delovanje, posebno kar zadeva propagando ter informacije.

Vodja pisarne lic. Marjan Schiffrer je predvsem poudaril žive stike, ki jih je Zbornica imela z različnimi slovenskimi podjetji, ki so obstajali predvsem v prejetju številnih katalogov in propagandnih brošur ter posebej omenil res reprezentativni katalog „Slovenija vaš poslovni partner“, ki obsega dejavnost in naslov domače vseh srednjih in večjih podjetij v Sloveniji. Naši člani so ga s pridom uporabljali. Lic. Schiffrer je omenil nato stike z Gospodarsko zbornico Slovenije ter z Mednarodnim združenjem slovenskih razvojnih partnerjev, ki so bili korektni in za obe strani gospodarsko ugodni. Zbornica je navezala tudi stike s Kanadsko-slovensko gospodarsko zbornico ter z Ameriško-slovensko gospodarsko zbornico. Lic. Schiffrer je prešel nato na osebne stike, čeprav so nekateri obiski padli že izven poslovne dobe. Tako je omenil, da sta nas obiskala podjetnika brata Vreček iz Kranja, Valter Vidoni, zastopnik Iskra Commerce - Ljubljana ter dipl. jurist Tomaž Križaj, direktor oddelka za mednarodno trgovino velepodjetja Mercator, ki ima v Sloveniji, pa tudi izven nje čez tisoč trgovin. Prav ta povezava je privedla do tega, da se trenutno mudi več članov Zbornice v Sloveniji, da dokončno sklene razne trgovske pogodbe.

Nato je spregovoril podpredsednik Marjan Loboda, ki je povedal, da bo predsednik Herman Zupan zastopal našo Zbornico na važnem zborovanju Mednarodnega združenja slovenskih razvojnih partnerjev, ki bo na Bledu od 21. do 23. junija letos. V svojem poročilu je podpredsednik Loboda med drugim dejal: „S.L.A.T.Z. v Buenos Airesu je resničnost! Položeni so temelji za trgovsko izmenjavo med Slovenijo in Argentino ter Južno Ameriko pa tudi za povezavo in izmenjavo med nami, slovenskimi podjetniki v Argentini. Kot toliko drugih hvalevrednih dejavnosti slovenske skupnosti v Argentini imamo končno tudi slovenski podjetniki in profesionalci svoj reprezentativni glas. Od vsakega člana je sedaj odvisno, koliko bo dane možnosti izkoristil in uporabil.“

Po izvajanjih podpredsednika je prebral svoje poročilo član nadzornega odbora inž. Jernej Dobovšek, ki je predlagal odboru razrešnico s pohvalo. Po krajši debati so bila vsa poročila sprejeta in odobrena.

Kot zadnja točka dnevnega reda so bile dopolnilne volitve odbora. Ker ni bilo drugega predloga, je bila soglasno izvoljena lista, ki jo je pripravil upravni odbor. V poslovni dobi 1992 bo zbornico vodil naslednji odbor: Herman Zupan, predsednik; Marjan Loboda, podpredsednik; dr. Anton Marin, tajnik; lic. Andrej Troha, namestnik tajnika; cont. Gregor Hribar, blagajnik; Stanislav Malovrh, namestnik blagajnika; Ciril Oblak, inž. Anton Podržaj in Marjan Oven, odborniki-svetovalci; inž. Janez Belič in Janez Pleško, namestnika odbornikov; v nadzornem odboru so: dr. Marko Kremžar, lic. Marjan Schiffrer ter inž. Jernej Dobovšek; namestnika sta arh. Marjan Eiletz in Stanislav Mehle.

Po volitvah se je v imenu upravnega odbora zahvalil podpredsednik Loboda za izkazano in obnovljeno zaupanje ter dodal: „Tudi v bodoče bomo po svojih močeh delali za utrditev in rast naše Zbornice v dobro vseh njenih članov.“

SLOVENC V ARGENTINI

Osebne novice

Krst: V župni cerkvi sv. Miklavža v San Justo je bil krščen *German Vargas*, sin Eugenia Omarja Vargas in Kristine Puhek. Botrovala sta Ernesto Enrique Noretto in Laura Mariela Cepeda. Krstil je župnik Matija Borštnar.

Cestitamo!

Umrli so: *Viktor Jenko* (79) v Olivosu; *Janez Bambič* (82) v Billinghamu in 6. julija *Jakob Sušnik* (80) v Slovenski vasi.

Naj počivajo v miru!

HLADNIKOV DOM SLOVENSKA VAS

Novi pomlajeni odbor društva Slovenska vas je z mladostno zagnanostjo vsestransko zagrabil za delo. Na kratko naj omenim sledeče prireditve:

V nedeljo, 31. maja smo v našem Domu gledali kar dve videokaseti in sicer prvo dokumentarno o nastanku, razvoju in delu naših lazaristov v Slovenski vasi, ki je neoljubivo združeno z nastajanjem in rastjo našega naselja. Je brez dvoma zelo važen dokument o opravljenem delu slovenske skupnosti v lanuški občini.

Druga videokaseta je pokazala obisk koprškega škofa Metoda Piriha v Slovenski vasi. Videli smo njegov obisk v naši farni soli, kjer je imel kratek govor na zbrane solarje. Sledil je škofov obhod in ogled posameznih šolskih in farnih ustanov. Zvečer se je vsa vas zbrala pri večerni maši v cerkvi, nakar je sledila prireditev v Hladnikovem domu.

PREJELI SMO V OBJAVO

Poženite korenine v starem kraju

Gospod Paulič (American Consulting, Inc.) je na Slovensko izseljensko matico naslovil pismo, v katerem je v imenu nekaterih ameriških Slovencev izrazil željo po utrjevanju simbolične povezave s svojo staro domovino — Republiko Slovenijo. Takšna vez bi bila lahko po mnenju izseljencev izražena z zasaditvijo dreves (lip) v okolju, iz katerega izhajamo.

V svoji pobudi gospod Paulič predlaga, da bi izseljenci v celoti prevzeli financiranje tega projekta, od Republike Slovenije pa pričakujejo, da jim bo omogočila izbiro lokacij za zasaditev določenega števila dreves, zagotovila izvedbo in ustrezno oznako (ime investitorjev, leto zasaditve in namen). V stikih z izseljenci je bila izražena tudi želja, da bi se za posamezna tako zasajena drevesa organizirala v Sloveniji institucija „botrstva“ (skrbništva), s katerim bi se zagotovil redni nadzor nad vitalnostjo dreves in oznakami.

Vlada Republike Slovenije je pobudo podprla in določila Ministrstvo za varstvo okolja in urejanje prostora, da projekt uresniči.

Z namenom, da bi bilo drevesa mogoče čim prej zasaditi, je Ministrstvo za varstvo okolja in urejanje prostora že pričelo z evidentiranjem možnih lokacij na celotnem območju Republike Slovenije ter s pripravo postopka za njihovo vrednotenje.

Vsem našim izseljencem, ki bi želeli sodelovati v projektu „poženite korenine v starem kraju“, svetujemo, naj se z željami in vprašanji ali že kar s konkretnim pre-

V nedeljo, 14. junija smo imeli takoj po drugi slovenski maši našo vsakoletno krajevno domobransko proslavo. Pred ploščo v spomin našim pobitim domobrancem in vsem ostalim žrtvam revolucije smo vsi skupaj zapeli najprej pesem Kraljevo znamenje, nakar je župnik Janez Petek molil za rajne. Nato je mešani zbor pod vodstvom našega pevovodje Jožeta Omahne zapel pesem sužnjev iz opere Nabuco.

Duštni tajnik je omenil nekaj misli v zvezi s sedanjim političnim položajem v domovini, ki naj nas ne bega in vznemirja, temveč glejmo z zaupanjem v bodočnost. Po pesmi Lipa sprave, katere besedilo je sestavil J. Omahna, je sledila zborova deklaracija v kateri je bila v zgoščenih oblikah podana zgodovina naše borbe proti komunizmu, naš odhod iz domovine ter genocid naše domobranske vojske. Moški zbor je zapel pesem: Mi slovenski smo vojaki. S pesmijo Oče, mati, bratje in sestre, smo zaključili našo pietetno proslavo.

Na državni praznik, 20. junija so predstavniki našega društva položili slovenski šopek na grob v cerkvi pri sv. Jožefu, kjer počiva pokojni duhovnik msgr. Janez Hladnik, ob 27. obletnici njegove smrti.

Naslednji dan, to je v nedeljo, 21. junija, je bila po naročilu društva v naši cerkvi sveta maša za pokojnega Janeza Hladnika, ustanovitelja Slovenske vasi.

Isti dan zvečer je mladina priredila sprejem novih osem članov, da pomnožijo svoje vrste.

V novi poslovni dobi je mladina poživila športno dejavnost na igrišču. Organizirala je nogometni turnir štirih ekip, ki so vsako nedeljo po drugi slovenski maši igrale med seboj. Pripravljaja tudi turnir v odbojki. Bog daj srečo in pogum naši mladini.

I. G.

dlogom za zasaditev drevesa v domačem kraju ali njegovi bližnji okolici, lahko pa tudi v katerikoli kraju v Republiki Sloveniji, obrnejo na Ministrstvo za varstvo okolja in urejanje prostora, Ljubljana, Župančičeva 6 (telefon n.c.: 154-208, telefaks: 224-548) ali na Slovensko izseljensko matico. V kolikor to želi, lahko izseljenec predlaga skrbnika oziroma botra za redni nadzor nad vitalnostjo posajenega drevesa. Na tem mestu bi veljalo omeniti, da je izjemoma, glede na krajinske značilnosti Slovenije, možno zasaditi tudi druge drevesne vrste (v Primorju oljko, v Prekmurju jagned in v Beli krajini brezo).

Po sprejemu pobude za zasaditev drevesa bo strokovna služba pri ministrstvu v dogovoru s pristojnim organom posamezne občine presodila, ali je zasaditev izbrane vrste na predlaganem kraju mogoča (po sedanjih predvidevanjih znaša okvirna cena zasaditve od 800 do 2000 USD), določila mikrolokacijo in o tem obvestila pobudnika.

Slovence po svetu torej vabimo, naj se odzovejo na to pobudo in simbolično požeje korenine v starem kraju, v neodvisni državi Republiki Sloveniji.

**Minister za Slovence po svetu
in narodnosti v Sloveniji - dr. Janez Dular
Ministrstvo za varstvo okolja
in urejanje prostora - Miha Jazbinšek**

OPOMBA: Žal nam je bilo gornje obvestilo poslano po navadni pošti in je zato prišlo z veliko zamudo. *Uredništvo*

MALI OGLASI

Splošna pomoč in nasveti o industrijski higieni in varnosti; Tel: 659-3574; **Viktor Fekonja**
Proyectos de Informática S.A. - Auditoria pri kompjuterjih, programe 3419/91 D.G.I. - Franci Šturm - Emilio Mitre 435 - 13. nadstr. „D“ - Capital - Tel.: 433-1713.

PSIHOANALIZA

Psihoanalitični konzultorij; lic. psih. Marko Mustar; Santa Fé 3228, 3º „M“ - Capital - Tel: 83-7347 in 71-3546.

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. **Elektro Ader** - Franci Jarc. Av. Ader 3295 - Munro; Tel: 766-8947 / 762-1947

Varnostni elektronski sistemi (alarmi) za hiše - tovarne - avtomobile. Inž. **Janez M. Petkovšek**, Amianot 9969 - Tel.: 769-1791 - Loma Hermosa
Kadar se o računalniških (kompjuterjih) govori, inž. **Janez Kocmur** vam poskrbi. Tel.: 651-7459 - Brandsen 2167 - San Justo.

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantacijske oseo-integracije; sreda in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martín - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Alas Tour vam nudi po ugodnih cenah potovanja po Argentini, svetu in v domovino, tudi skupinska. Na uslugo vam je **Juan Kočar**. Rivadavia 5283 - Loc. 34 - Tel.: 903-4006.

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni **Marjeta Senk** - Tel.: 762-2840.

Turizem Bled - Najugodnejše cene za polet z avionom in turizem po svetu - Tel. 628-9504

LEGAJO Nº 3545-82

Počitnice, izleti in potovanja v domovino informacije, hotelske namestitve, avtobusni prevozi, posredovanje vizumov in menjalnice. **H. Yrigoyen** 2742 - San Justo - Tel.: 441-1264/1265

ARHITEKTI

Arh. Aleksander Jure Mihelič - Načrti in vodstvo novih zidanih in prenovitve v Buenos Airesu, Miramaru in okolici. Tel.: 631-9600 in 0291-22977.

ADVOKATI

dr. Vital Asič - odvetnik - ponedeljek, sreda, petek od 17 do 19 - Don Bosco 168 - San Isidro - Tel.: 743-5985.

dr. Franc Knaps - odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: 45-0320 in 46-7991

dr. Mariano Radonič, odvetnik, od ponedeljka do petka od 17 do 20 ure, Mar del Plata in okolica. Olavarría 2555, Mar del Plata (7600) Tel.: (023) 51-0180/0177

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave - privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov - **Andrej Marolt** - Avellaneda 216 - San Miguel - Tel.: 664-1656.

ZA DOM

REDECORA - Celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge - Bolívar 224 - Ramos Mejía - Tel.: 654-0352.

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón.

Alpe Hogar - Stane Mehle - vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - (1826) Rem. de Escalada - Tel.: 248-4021.

Garden Pools - konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - **Andrej Marolt** - Pte. Illia (Ruta 8) Nº 3113 - (1663) San Miguel - Tel.: 664-1656.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Česarek).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Nas dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdc. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 3- za enkratno objavo, za vsak mesec - 4 številke - \$ 9.-

Slovenska kulturna akcija

Prof. Alojz Rebula: Po izhodu iz Egipta

Predstavitelj knjig: dr. V. Brumen: Argentinski spisi; Zora Tavčar: Pod južnim križem in Slovenci za danes; Alojz Rebula: Pastir prihodnosti in Na slovenskem poldnevniku; Drago Jančar: Pogled angela; Andrej Capuder: Iskanje drugega.

V mali dvorani Slovenske hiše, v petek, 10. julija, ob 20. uri

Prof. Zora Tavčar: Književnost Primorske Drago Jančar: Slov. literatura in politika

Literati Drago Jančar, Aleš Debeljak in Jure Potokar bodo brali odlomke iz svojih del

V mali dvorani Slovenske hiše, v ponedeljek, 13. julija, ob 20. uri

30. AVGUSTA 23. MLADINSKI DAN V SAN MARTINU

Srečanje mladine s prof. Peterletom

Zvezna odbora Slovenske mladinske organizacije in Slovenske fantovske zveze vabita dekleta in fante iz vseh okrajev na mladinsko srečanje s prof. Lojzetom Peterletom, prvim predsednikom slovenske demokratske vlade, ki bo v nedeljo, 12. julija, ob 9.30 v Slovenski hiši. Najprej bo mladinska sv. maša in po sklepem zajtrku pozdravno srečanje s pogovorom.

Hladnikov dom Slovenska vas

Prof. Lojze Peterle

nas bo obiskal v soboto, 11. julija

Ob 17. uri - Prihod v Slovensko vas

Ob 20. uri: Pozdrav

v Hladnikovem domu.

Nato skupna večerja

Podjetje za grafično oblikovanje
išče tipkarja/ico v slovenščini in
španščini.

Prositi za pogovor med 10. in
18. uro na tel.: 362-7215/1346

Prof. Lojze Peterle, prvi predsednik slovenske demokratske vlade, med Slovenci v Argentini

V četrtek, 9. julija, ob 9. srečanje s SKAS v Slov. hiši, ob 13.00 obisk Slovenskega doma v Carapachayu; ob 15.30 obisk društva Beneških Slovencev; ob 19.00 obisk Našega doma v San Justu.

V petek, 10. julija, obisk Slovencev v Mendoza.

V soboto, 11. julija, ob 17. obisk Hladnikovega doma v Slovenski vasi.

V nedeljo, 12. julija, ob 9.30 mladinska maša v Slovenski cerkvi, nato srečanje z mladino; ob 16. srečanje v Rožmanovem domu; ob 18.30 obisk na Slovenski Pristavi v Castelarju.

V ponedeljek, 13. julija, odhod v Bariloche.

V torek, 14. julija, ob 20.15 srečanje s člani Medorganizacijskega sveta.

V sredo, 15. julija, ob 8. zahvalna maša v Slovenski hiši, ob 10.30 odhod na Ezeizo in ob 12.50 v Slovenijo s Swissair, polet 149.

MUTUAL SLOGA REDNI OBČNI ZBOR

bo v nedeljo, 19. julija 1992 ob 10.30 uri v Slovenski hiši, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. Dnevni red: Poročila Upravnega odbora in Nadzorstva; odobritev revaloracije Mutualovega premoženja in volitve članov odbora, ki so jim mandati zapadli 30. aprila 1992. Pred občnim zborom bo v cerkvi Marije Pomagaj maša za vse člane SLOGE, ki so umrli med lanskim in letošnjim občnim zborom.

VSIL LEPO VABLJENI!

Upravni odbor

Ti mi boš zavečje, obvaroval me boš stiske,
z veseljem moje rešitve me boš obdal. (Ps 31,7)

SLOGA se bo spomnila svojih članov, ki so umrli med lanskim in letošnjim občnim zborom, pri sveti maši, ki se bo darovala za pokojne v cerkvi Marije Pomagaj, v nedeljo, 19. julija 1992 ob 9.30 pred občnim zborom MUTUALA SLOGA. Večni mir in pokoj bomo prosili tem pokojnim članicam in članom: Albina Teraš roj. Skubic, Katarina Prešeren roj. Poznič, Vera Terpin roj. Vodeb, Ferdinand Jereb, Ivan Rauh, Matevž Potočnik, Angela M. Zimič, Ana Vidic roj. Boh, Martin Urbanija, Aleksander Pirc, Mara Kočar roj. Šilar, Slavko Grilc, Jože Gregorc, Alojzij Komac, Branko Štancer, Ana Škulj roj. Smole, Franc Medle, Janko Šterbenc, Frida Breznik, Vinko Bavec, Jožefina Bačnar, dr. Jože Dobovšek, Jurij Erbežnik, Stanko Žitnik in Franc Flisar.

Vse priporočamo v molitev in blag spomin!

MUTUAL IN ZADRUGA SLOGA

SDO SFZ

PETJE - GLASBA - LIKOVNA UMETNOST

Če se udeležuješ s katero od teh kulturnih panog, te zelo vabimo, da skupaj z nami oblikuješ letošnji pevsko-glasbeni večer in likovno razstavo.

Prijavi se do 26. julija pri krajevnih odborih. Te pričakujemo!

Seja Medorganizacijskega sveta je predstavljena na torek, 14. julija ob 19.15 uri v Slovenski hiši.

**DARUJTE
V TISKOVNI SKLAD!**